

Setmanari de Banyolas

Periódich d'acció catòlica

Redacció y Administració:
Plaça de la Constitució, Número 9

Banyolas, 7 de Maig de 1910

Anuncis y comunicats á preus convencionals
No's tornan els originals

Als electors

La legislació del Estat, en tots els seus ordres, está avuy encomenada al poble per medi del sufragi universal. Dels vots del poble surten els Diputats y dels Diputats surten les lleys.

Per lo tant aquesta missió d' elegir á sos representants á Corts es de molta gravetat y trascendencia. Es un arma posada en ses mans ab la qual, lo mateix pot lluytar per son perfeccionament, com pot suicidarse.

Fins fa poch l' emissió del sufragi era sols un dret, mes are es també un deber legal, en qual incumpliment hi ha 'l seu corresponent càstich.

Pero, ja antes que les lleys haguessin convertit en un deber, lo que era solzament un dret, els moralistes havian considerat com á deber de conciencia, en la majoria dels casos, el tenir que votar. La rahó en que 's fundavan era la de que á ningú es lícit permaneixen indiferent y neutral entre 'l que 's governi be ó mal, entre 'l que les lleys estiguin basades en la rahó y la justicia ó siguin perjudicials y destructores entre 'l que 'ls pobles s' elevin y perfeccionin ó 's degradin y envileixin.

Poques son les persones que 's fan càrrech de lo important qu' es avuy día l' educar á la conciencia pública en sos debers electorals, afi de que s' emplehi aquest medi del sufragi de una manera digne y noble.

Pochs son els que, penetrats de l' alta missió que les lleys confereixen al poble, tracten de capacitarlo, fentlo conscient per un acte de tal naturalesa.

Votar á l' un ó votar á l' altre, ó deixar de votar, semblen á molts coses indiferents ó de joguina, entre les quals es igual decidirse per l' una que per l' altre, essent aixís que hi ha entre elles una diferencia molt gran.

Y á causa d'aquesta ignorancia molts se decideixen á pendrer una ó altra actitud per qualsevol capritxo.—Votaré á n' aquest perque sé qu' es amich de fulano ó enemich de sutano.—Jo 'l votaré per distingirme del meu rival en el poble qu' apoya al séu contrincant.—Jo no 'l votaré perque no 'm tinguin per partidari d' aquells ó aquells altres, qu' están al séu costat.—Jo 'l votaré perque m' han explicat tal y tal cosa de la seva familia.—Donchs, jo no 'l votaré perque m' en han explicat tals y tals altres del séu amich, que 'l protegeix... quals coses totes plegades tenen tanta relació ab el Diputat com aquestes ratlles qu' are escrich ab si dintre vuit dies farà sol ó plourá.

No son tants com sembla els qui, devant del problema de tenir que decidir-se en unes eleccions per un ó altre dels contrincants, saben inspirarse en les altes conveniencies del bé social y tenir en compte els sagrats interessos de la nació, coordinantho ab les necessitats locals del districte ó regió.

Y, no sols dintre les persones de escassa il·lustració, s' en veuen poques que donguin á aquestes qüestions la gran importancia que tenen.

Y per aixó passen com á coses axiomàtiques é indiscutibles per tot arréu afirmacions d' aquesta classe:—Espanya seria una gran nació si no fossin els mals governs. Els espanyols ray, bé son prou bons; els governs son els dolents que ocasionan totes les nostres desgracies.

Tals afirmacions son completament falses y sofisticades, perqué en elles se confón la causa ab l'efecte y l'efecte ab la causa. Mes acertades serian dites en aquesta forma: Espanya tindria més bons governs si 'ls espanyols fossin més bons, més ilustrats, més coneixedors de sos debers més amants de complirlos, més reflexius, més conscients, més capacitats per fer bon us de sos drets polítics, en fi, més coneixedors de les coses que

avuy tenen importancia y més decidits á treballar de una manera pràctica.

El nostre meridionalisme 'ns porta á obrar mes per impresionabilitat y evitació que no per reflexió; y el nostre caràcter no s'hi avé gayre ab aquella constancia serena ab que es necessari avuy treballar, sens desmayar, ni alborotarse, ni passar de un estrem al altre, ni volguer el tot ó res.

Posémhi tots, ab bona fe, ab serenitat y persistencia el nostre humil concurs al perfeccionament social y no dubtém que de la suma d' aquets petits esforços n' ha de venir el benefici que tots desitjém.

Pensém que 'l Govern y les lleys resulten de les forses qu'interven en la seva formació. Tots hi tenim alguna participació en la governació del Estat. Els governs y les lleys son fills dels nostres actes.

Molts sols se ficen en que 'ls mals venen dels Governos dolents, lo que en part es cert, però no 's ficen en que 'ls mals governs venen dels nostres mals, lo que encar es mes cert.

Procurém en les eleccions elegir sempre á aquelles persones que, per ses idees, sos procediments, sa conducta, ses aptituds, siguin la major garantia possible de que treballarán ab interés en defensa dels ideals de verdader perfeccionament y progrés que anhelém, basats en els incommovibles principis de nostre religió santa y salvadora una y mil vegades de la societat, sens olvidar tampoch el que la persona á qui entreguem els nostres sufragis sápigua, vulgui y pugui interessarse en totes aquelles coses que reclaman les necessitats del nostre districte.

En cambi, jo no crech pas que poguém may tenir governs bons, ni lograr de que millorin, si nosaltres ens empenyém á votar per capritxo y per móvils mesquins egoistes.

¿Desitjém un bon Govern? Donchs,

votém sempre, entre 'ls candidats qu'es presentin á aquell que mes s'aproxima al ideal de bon govern qu' ens hem format.

Y actualment, pot dir algú, entre 'ls candidats presentats en el nostre districte ¿á quin hem de votar?

Contestarém que no hem volgut entrar en aquest assumpto, perque no 's cregués que aquest periódich anava á defensar interessos de grupo ó de partit, y, per altre part, tampoch ho hem cregut necessari, ya que considerém als nostres lectors sobradament conscients é ilustrats per saber lo que en aquest cas particular deuen fer.

Formació de las Estunas

En remots temps, quan comensavan á repoblarse aquestas terras després del Diluvi, la comarca de Olot, Vall d'Hostóles, Amer, fins Hostalrich y altres de la provincia se veyan desde antich conmogudas per diarias revolucions sísmicas y ab frecuencia quedavan enlluernades per dotzenas de volcans, que entre sas tetricas resplandors vomitavan torrents de fosa lava, sembrant la desolació y l' incendi fins á considerable distancia. En cambi las comarcas de la Garrotxa, la Selva y del Ampurdá en general se veyan lliures de aquest flagell de la Natura y eran regadas per benefactors rius ó tenían sas planas convertidas en espayósos llachs que asseguravan la major exuberancia de vida als prats vehins y á las arbredas properas. En ells trobavan son refugi y abundant pastura numerosos remats, base de la alimentació dels repobladors de aquestas comarcas.

¿Quin contrast més gran entre 'l devastador régim del vulcanisme de la Montanya y l' apacible funcionament de las condicions hidràulicas de la Plana! Si fossin possibles las passions entre 'ls sers idanimats, diríam, que 'l vulcanisme sentía enveja y odi envers lo florit verger de las terras garrotxanas vehinas, fins á declararse son enemich irremediabile, fins á jurar son extermini y destrucció.

Tot sovint, quasi á diari, las conmovia ab trepidacions espantosas y tan y tan se repetiren que son efecte alcansá las terras banyolinas.

A las horas existía aquí un grandísim llach, precursor del que fruim ara, deu vegades més dilatada est, donchs que l'area que ocupava, anava del peu de la montanya de Sant Patllari a la del Conventuall, desde 'l peu de Can Ordis més avall de Cornellá y desde Camós a la serra de Puigpalter. En sa extensa superficie podían establirshi molt bé duas seccions per estar atravessat per un rengle de illas montuosas, que no eran altra cosa los puigs dels Civils, den Colomer, de Guémol y de Miánegas que emergian de entre las aygas deixant entre una y altra illa amples canals, per medi dels quals se comunicavan las aygas de abdos seccions.

Al sobrevenir la gran trepidació, se quarterjá en tots sentits la roca que formava 'l sol del fondo del estany, obrint en la secció de mitjorn multiplicats fenents ó esquerdas, per las quals se perdé l' ayga depositada en aquesta part del primitiu estany, quedant poch menos que aixugat, sense aixorrancar los llots y terras del fondo, ni produir inundacions en los terrenos baixos de la Vall de Cornellá, completant-se luego l' escorro gracias á un suau alsament á partir de la línia de las illas baixant en vers llevant y mitjorn.

En la secció septentrional las causas obraren de análoga manera, pero 'ls efectes no foren idéntichs, per rahó de las condiciones topográficas distintas, que presenta 'l terreno. Presonera aquesta secció entre 'l rengle de montuosas illas citadas y 'l restant cercol de montanyas que la voltavan no pogué vuydar lo capdal de aygas, que custodiava, ans bé havent-se abaixat bona part son fons quedaren més reclosas y per lo mateix sense surtida; esperant que en l'esdevenidor vingués un geni, que obrint en ellas canals de desayga 's convertisen en una mina inestroncable de riqueza pera la agricultura y pera la industria. De aquest modo prengue origen l'actual estany de Banyolas, qui, no per ser de més reduidas dimensions, que 'l primitiu, de qui deriva, deixa per aixó de ser molt pintoresch y de tenir gran importancia.

Simultaniament que aixó succehía, 'ls efectes dinámichs del moviment sísmich obravan ab gran vigor en la part de Lió y molt més encara a prop del mas Corralot de Porqueras, determinant un notable alsament del terreno, al mateix temps, que 'l desconjuntava de la manera la més capritxosa. Aquest alsament, fill de un violent terremoto doná lloch á la formació del poétich lloch de las Estunas.

A est impuls desde 'l Corralot als Tanyers un potent banch de roca quedá alsapremat uns metres sobre 'l nivell de las ayguas del estany, al mateix temps que la gran trepidació capolava la masa rocosa, com un vidre s' esquerda y s' esmicola quan reb una pedrada. En efecte en los marges ó caras de la roca posada al descobert se veuen las bocas de las esquerdas produidas per la conmovió del terreno, essent d' entre ellas la més notable la que desemboca en la era de dit mas Corralot, per las tortuositats de la qual discorre un camí carreter, molt pintoresch y agradable. Ab aquesta gran esquerda enllassa una de dos metres d' ample, que bifurcantse enseguida, dona lloch á novias vias practicables encara en tota sa longitud, de las quals ne derivan otras de novias més tortas y estretas pera ramificarse y subdividirse en otras de menor importancia; disposició que ab forsa exactitut pot compararse al laberinto de sinuosas y estretas vias, que presenta 'l plano de una població antiga. Veus aquí lo que son las Estunas y la causa sísmica que va produir las.

Y aquí podriam preguntarnos, ¿qui va guanyar el plet que 's debatía entre 'l régim plutónich de la montanya y 'l neptúnich de la Garrotxa? La resposta es fácil y clara: Banyolas es cert que perdé una gran porció de son primitiu llach, que era una hermosura, pero en cambi va adquirir una area igual de terreno

conreuable, que avuy constitueix la seva magnífica horta y li dona grán riqueza, quedantli encara l' actual estany, enveja y admiració de tothóm, ensems que font de sa prosperitat agrícola é industrial.

¡Cuán admirables son los designis de la Providencial

P. A.

SECCIÓ LITERARIA

Caseuse jovent

Lectors: aquesta setmana me tindrán que dispensar que si en lloch de divertirlos, en lloch de ferlos passar un ratet d' aquells alegres, eis hi encomano 'l plorar, perque 'l que 's d' alegría, eis hi dich que no 'n tinch pas desde que he tornat á casa, que ja may n' hagués marxat. Figuris que aixís que arribo, la muller que deu m' ha dat es posa, plora que plora, sens poderla aconsolar.

—Pro, ¿qué tens, que's lo que't passa digo dona sens empaig.

—Res... ploro... perque ploro...

—Si, si... vamos... enterats.

Ploro perque jo 'm pensava que 't farián diputat...

¿Per aixó? no sigas ximple, jo, tindria de plorar

—Es que pensant que ho serías la modista m' ha arreglat un vertit d' última moda.

—Buéno, y que no 'l portarás?

—Es que m' ha portat el compte y...—Vols dir que será car.

—Oh es que també a la María, li acabo de comprar

un vestit de cada festa

Arriba, que més hi há

—Y al nen, una marinera,

donchs com recordarás

el vestit que are portava

no podia pas passar.

—Ay bon Deu, quina tempesta,

ja tens rahó de plorar,

lo mal es que de tas llágrimas

no 'm podré treurer cap ral

que si al menos las compresin

servirían per pagar.

—¿No tens pas res més per dirme

molt aviat hets acabat,

jo esperava que diguesis,

els pistrinchs d' ahont sortirán.

Ja veuen si estich per orgas

si ni ha pera atipar.

Caseuse, jovent, caseuse;

que m' ho direu més tart.

SAM.

Altre cop als Srs.

de "L' Avenç,"

Continuant lo que vos deyam en el número anterior, afegim avuy que la vostra actitud y procediment, empleats en pró de la candidatura del Sr. Torras Sampol, son de tal naturalesa que no duptem de que, un cop passada aquesta febra sampolista que us priva de veurer la realitat, vos sabrá molt greu d' haber tingut una relliscada, que tant vos haurá empetitit davant l' opinió.

Deixant apart lo referent á paraules ofensives y de pessim gust y falsedats atribuides á amichs nostres, pel sol concepte d' estar en favor de la candidatura del Sr. Fournier, aném á ocuparvos del assumpto dels drets de portes, qu' heu vingut explotant com arma electoral.

Sens dupte que teniu del poble de Banyolas un concepte molt baix, figurántvosel sens

memoria, ni enteniment y sobre tot molt faltat de vista, ya qn' heu cregut no us veuria perque vos heu amagat detrás de un periódich.

Vostre plan de campanya pot resumirse en aquesta forma:

—Per afavorir la candidatura del Sr. Torras Sampol dirém que 'ls amichs del Sr. Fournier son partidaris dels drets de portes. Y com els Srs. Coromina, Laqué y Butinyá foren els que primer se posaren al costat del Sr. Fournier, dirém que aquestos tres son els que han posat els drets.

—Pero ¿si 'l Sr. Coromina ja va sortir del Ajuntament antes de que 's comensés á parlar dels drets?

—No importa; 'l poble no te pas memoria.

—Pero ¿si en cambi, vosaltres teniu en la vostra mateixa redacció á individuo que figura en l' actual Ajuntament y com, els demés, no ha posat cap reparo á l' implantació dels drets, que les circumstancies han obligat á portar á cap.

—No hi fá res; el poble no te pas ulls.

—Pero ¿si entre 'ls partidaris del Sr. Torras Sampol hi figuran alguns concejals que en el bieni anterior prengueren ab sos companys de Municipi y per unanimitat aquell acort de posar els drets de portes, si no 's trovava un medi millor per suplirlos, y en virtut de qual acort ferm, y de no haberse trovat el medi d' evitarho, l' actual Ajuntament tingué que portar á la práctica tal resolució, de tot lo qual s' en ha parlat en periódichs y escrits públichs y de lo que n' está tothom enterat?

—No pas el poble, qu' es molt ignorant y no s' hi fica ab aquestes coses; creu á ulls cluchs qualsevol cosa que se l' hi digui y com més absurda millor.

—Pero ¿si, además, la plana major de vosaltres nacionalistes, y 'ls mateixos que dirigiu *L' Avenç de la Garrotxa* heu assitit á reunions poch antes de les últimes eleccions de concejals, y en ellas s' ha estudiat baix tots els aspectes la qüestió dels drets, plantexada en el bieni anterior, y tots heu estat conformes en que, dat l' estat en qu' estava l' assumpto y no haventhi un medi millor de reforzar l' hisenda municipal, y donats els inconvenients cada día majors del reparto de consums, s' havia d'anar forzosament als drets?

Tot aixó 'l poble ho ignora.

—Ho ignorarán els que vulguin ignorarho, perque son á dotzenes els que donarán testimoni d' aixó.

—Si, però ab el nostre periódich sempre tenim el medi de desviar l' opinió.

—No tan com á vosaltres vos sembla. Per mes que us amaguéu detrás del periódich, avuy tothom ja us ha vist l' orella y coneix que tot aixó qu' esteu fent es del género tonto y s' encamina sols á pescar vots de quatre inconcients á favor del vostre candidat...

Aixís, donchs, Srs. de *L' Avenç* la vostra campanya, á més d' ésser de malt género, es tonta, perque tothom veu bé que á l' implantació dels drets s' hi há anat per forssa en tot lo quals, tanta part hi hem tingut nosaltres com vosaltres com molts que no son ni de nosaltres ni de vosaltres.

En el número anterior de *L' Avenç de la Garrotxa* 'l Sr. «Endevinam» en una de les seves xerigotes, *substanciosa* com totes le seves, deixa anar, com si ho fes sens cap malicia les següents frases que recullim:

«Tenim masses fábriques, (deya una comissió de banyolins davant son candidat), aixó fa que hi hagi molts republicans, que á cada elecció 'ns donen unes correngudes tremendes; si pot alcansar que parin 15 ó 20 fábriques, serém els amos de Banyolas.—Concedit, concedit.—¿Vol dir? ¡quina alegría!»

¿Qué 'ls hi 'n sembla de la gracia del senyor «Endevinam»?

—De gracia no n' hi trovo; lo qu' ehi ha es molta malicia y mala intenció.

—Realment, pero es una mala intenció propia d' un ignocent.

—¿Perqué?

—Perque aquest bon senyor s' ha cregut que ab la seva *graciosa* xirigota, els obrers ja quedarán persuadits de que 'ls partidaris del Sr. Fournier son contraris de que Lagi fábriques y treball, y 'ls partidaris del Sr. Torras, per el contrari, son amichs de donar feyna.

—No es altre la seva intenció.

—Pero aquest Sr. també s' ha figurat qu' ls obrers de Banyolas no tenen vista y que per lo mateix no sabrán veurer que, presisament, els que més han aumentat l' industria á Banyolas y més esforços han fet y estant fent per fer-la creixe, son els qu' están al costat del Sr. Fournier.

—Segurament qu' en aixó no s' hi hauria ficat el Sr. «Endevinam».

—Es molt fácil; es tan..... *cándido*.

Utilitat dels microbis

Aquestos sers tan petits que escapen á la nostra vista y que per aixó ne dihem microbis, ens hem acostumat tan á estudiarlos baix llur punt de vista nociú, que no més sabém veurer els danys y perjudicis que ens ocasionan y hem descuidat per complet tenir en compte 'l senyalats serveys que ens prestan, y á fe que son molts y molt importants com aviat veurém.

Sense els microbis, el mont dexaría d' ésser mont, no tindria lloch la transformació y circulació de la materia y desapareixería la vida en la bola de la terra.

Mort una persona, ó be una bestia, aquell cos que es materia orgánica, s' descompon, se transforma en materia mineral, pasa á altres diferents estats... á qui es degut?

Als microbis.

Els animals y les plantes no creixerien ni s' desenvoluparien sense els microorganismes que s' cuydan de la preparació y digestió dels aliments de uns y altres.

La transformació del blat en aquest pa tan gustós que menjém y la dels rahims en aquest vi que á vegades espinya y treu les penes del cor, no s' faría sense aquestos sers tan petits que no podém veurer y que may els podrém donar les gracias per tan senyalats favors.

Si no fosin el ferments que la llet ens porta, no la podríam pahir, y tampoch pahiriam l' ensiam, esparrechs, fruitas, etc., etc., á no haberhi uns microbis que s' cuydan de la digestió de la *celulosa* que aquestos aliments contenen.

Gracias á un microbi especial que'n dihem *Bacillus amilobacter*, es possible la manutenció dels bous, cabras, cunills y altres animals ab aliments de poch cost, perque trovantse en el aparato digestiu de aquestos animals, encare que s' els alimenti ab palla, llistó, rama d' alsina y tota classe debrosa, aprofitan molt bé la part de sustancia leñosa que aquestos aliments contenen y d' aquesta manera la alimentació d' aquesta classe de bestiar resulta sumament económic.

Moltes plantes tampoch creixerien sino hi haguessin microbis que s' cuydan d' arreplegar el nitrogeno de l' atmósfera y el fixan á la terra.

Les lleguminoses tenen en llurs arrels unas undositats que están constituídas per colonias bacterianas y que fan la tunció que dich, aquestas colonias cada día van creixent y quan s' moren com que están repletas de sustancias nitrogenades, quedan á disposició de la planta que les aprofita pel seu desarrollo.

JOAN VIDAL

Professor-Veterinari

Banyolas, Abril de 1910.

Desde Barcelona.

Sortint de missa de S. Joan de Gracia

La parroquia de Sant Joan de Gracia está edificada en una de les briedes més altes de dita ex-vila, prop del tant anomenat Santuari de Sant Josep de la montanya, es de rescenta construcció y una de les que més varen sofrir les furies del vandalisme en el mes de Juliol.

L' incendi fou horrorós, la destrucció interior del temple total, no'n quedaren més que les parets ennegrides y ratllades per les urpes d' aquelles feres de formes humanes, que ab alarits y xisclets infernals s' ensanyaren contra tot lo més sant y sagrat.

Per la reconstrucció de dit temple si porten ya gastats més de cinc mil duros y poc es lo restaurat encare, sols lo més indispensable pera atendre les necessitats espirituals de la nombrosa feligresia parroquial.

Era un espectacle consolador la sortida de missa de nou del diumenge, jo la contemplave embadalit y ple de falagueres esperances vers un poble que en mitx de la indiferencia religiosa que s'ha apoderat de gran part de totes les classes socials, assisteix al temple en compliment de son deber y prega a Déu que tingui pietat de tots.

La concurrencia era nombrosa.

La petita porta que actualment te el temple era insuficient pera donar sortida á tanta gernació y quant los hi tocá el torn de sortida als varis col-legis de nois y noies que acompanyats per sos respectius profesors assisteixen á dita missa l' espectacle prengué l' aspecte y colorit d' arc Iris, segur signe de millors temps que convidave á fer encoratxadors consideracions.

Aquells infants de tots dos sexes que en dies no llunyants cada un dintre la seva condició, serán els directores de la societat en que viurán, recordarán sempre les pràctiques y ensenyances religioses apreses en la seva infantesa y no permeterán que gent desanimada y criminal repeteixi les atrocitats y profanacions de que fou víctima la ciutat dels Temples durant la setmana trágica. La sang ardenta de fé y d' entusiasme religiós, bullirá en ses venes, si el sectarisme intentés reproduir aquells fets y plens sos cors de brahor sant no permeterán sa repetició.

Aixó es lo que tem y preveu la fera rabiosa y trevall y udola per lo qu' ella'n diu la laicisació de l' escola ó l' escola neutral, pero no es solsament aixó lo que vol, es l' escola anticristiana enemiga de Déu y de la societat, perque multituts sense creencies ni fé ho destruhirien tot. Convé no dormir que l' enemic el tenim á las portas, la sortida de missa de nou de Sant Joan de Gracia, aquell bell espectacle en el qual l' infantesa se consagra á Déu te de generalisarne, que els noies y noies desde sos primers anys tinguin dintre son cor la llevar cristiana, que s' arrelli ben fondo y posant en práctica les ensenyances del Mestre Diví inculcades per el mestre de la terra, tenim resolts els problemes socials que tant pertorben á la humanitat.

BANYS.

Notes electorals

Després d' enviat y ja compost la major part del original del present número, reberem el dimecres passat al vespre la noticia de que el senyor Torras Sampol retirava sa candidatura de Diputat á Corts pel districte de Torroella de Montgrí.

Duptavam de la certesa de tal noticia, quan l' endemá, la vegerem confirmada per diferents conductes y d' un modo especial per el *Diario de Gerona* que publicava la següent carta del senyor Torras Sampol:

«Sr. Director del *Diario de Gerona*.—Molt senyor meu y amich: Li prego se serveixi publicar en el diari de sa direcció la següent carta dirigida als amichs del districte de Torroella de Montgrí:

Mercés per endevant repetintme son afectíssim S. S.—Joseph Torras Sampol.

Volguts amichs del districte de Torroella de Montgrí:

La recaiguda en sa malaltía de un ser estimat, deixant apart altres circumstancies d' ordre polítich de que donaré compte, m' impedeixen continuar la lluyta electoral y m' obligan á retirar la candidatura.

Al agrahir fundament el generós concurs de tots els amichs els hi prego se abstinuin d' afavorirme amb els séus vots, per lo mateix de que no lluyto.

Manin y disposin de son afm. amich.—Joseph Torras Sampol.»

Si la retirada del senyor Torras Sampol hagués sigut antes del passat diumenge no s' haurían verificat eleccions, quedant proclamat el senyor Fournier en virtut del article 29, pero are, feta la proclamació de candidats, subsisteix la obligació de verificarse eleccions y aixís, tots els que no vulguin caure dintre les responsabilitats de la ley, tindrán obligació de votar.

Ha retirat també la seva candidatura pel districte d' Olot el senyor Tort y Martorell cosa que ja estava prevista.

Respecte dels districtes de Gerona y Vilademuls tenim les més bones noticias á favor dels candidats respectius senyors Dalmau Iglesias y Bofarull.

En el districte de La Bisbal la lluyta es molt empenyada essent difícil predir el resultat, si be que, per are, porta ventatja 'l senyor Cambó.

Crónica

Diumenje passat va celebrarse en la iglesia parroquial una missa en sutragi del ánima del paleta Adolfo Rovira, individuo del cos de bombers, á que hi assistiren els senyors de la junta y una representació del expresat cos. Rebin la jove viuda d' en Rovira y demás familia el testimoni de nostre condol.

El día 1.er de maig els obrers de aquesta vila com en anys anteriors, varen celebrar la testa del trevall. A dos quarts de nou del matí, desde la plassa ahont s' havían congregat un bon estol, als acorts de la cobla la «Unió Banyolina», varen dirigir-se al pintoresch lloch de les Estunes, ahont de bona arribada s' escampaven per aquells indrets esmorsant la major part en animades rodones. Acabat l' esmorsar y acoblada tota la concurrencia, va dirigirlos hi la paraula l' obrer D. Manel Viñas. Segons un amich nostre concurrent al acte, el discurs va consistir en una seria de atinades observacions encaminades á aixecar el nivell moral del obrer, exhortantlos á que s' apartessin de la taberna, que fossin amichs d' instruirse y que tan dintre ses cases com pel carrer fossin sempre espill de ciutadans, ordenats y respetuosos.

Encara que hi haja qui sembla tenir empenyo en fernos apareixer pochos amichs dels obrers, declarém ben alt que contribuirém sempre y ab entusiasme á tot quant tendeixi á la millora moral y material del veritable obrer. Per aixó tenim una gran satisfacció en poder aplaudir el parlament del senyor Viñas, lo que fém sense cap classe de reserva.

Se celebra el mes de María ab gran solemnitat en las iglesias següents: á las 5 del matí, en lo Monastir; á las 6 en les iglesias de la Providencia y del Sagrat Cor; á dos quarts de 6 de la tarde en las Camelites y á les 8 del vespre en la Parroquia.

Dimars al dematí va correr la veu de que en el rech que circula entre la fábrica de serrar d' en Ginjume y la farinera del germans Coromina y havia una dona negada. Per desgracia la trista noticia va resultar certa. Personat el Jufjat en el lloch del succés, va traurers el cadavre que va resultar ser la mare del conegut paleta en Geroni Viñas. Deu tinga al cel l' ánima de la difunta y concedeixi á l' atribulada familia una bona resignació en la desgracia que l' afligeix.

Llegim en un diari francés que acaba de fundarse en aquell país una societat ab el títul de «Lliga provensal dels pares y mares de families numerosas» poguentne formar part tots els pares y mares que tinguin á lo menos quatre fills. Lo seu objecte es, aprofitant el periodo electoral en que s' troba també Fransa, interesar als representants dels departaments que las defensin contra las lleys fiscals, considerant que ellas deuen soportar una carga tant més grossa quant més es el número de bocas per menjar ab l' augment dels lloguers y el cost de tots els objectes de consumació. Ademés dels impostos indirectes, sofreixen els directes que 'ls hi son aplicats sense cap classe de distinció, que baix las apariencies de la igualtat y la justicia resulta una flagrant ilegalitat y una suprema injusticia.

Creyém que 'ls Estats deuria procurar alleugerir la carga dels qui més contribuixen en la seva expansió.

A la edat de 13 anys va morir diumenge passat el jove Luis Freixa, fill del nunci de aquesta vila, deixant á la familia en el major desconsol. Que Déu lo tinga al cel y dongui una bona resignació á la expresada familia Freixa.

Aquesta setmana hem tingut el gust de saludar al vis-president de la Cambra de Comers de Barcelona, nostre distingit amich y compatriota D. Joan Perpinyá.

Dimars va celebrarse en la iglesia parroquial un solemne ofici d' angels per la malaguanyada filleta de nostre estimat amich en Joseph M.ª Mascaró. Fou molt nombrosa la concurrencia que assistí á tan piadós acte.

El dijous passat tingué lloch en el «Círcol de Católics» Junta General al objecte de reformar un article del reglament á fi de poder portar á cap la implantació de la caixa d' estalvis.

El día de la Ascensió celebraren els panaders ab molt de lluiment sa tradicional festa ab ofici solemne y sardanes.

VARIETATS

Los soldados católicos en Inglaterra (1)

El Duque de Wellington, vencedor de Waterloo, se levantó un día en la Cámara de los Lores para pedir más libertades para los católicos, pronunciando estas palabras notables:

«Millores: Habéis coronado mi cabeza con gloriosos laureles; más no debéis olvidar que yo debo esas victorias que tan ampliamente me recompensáis á los soldados católicos.»

La Cámara se conmovió al oír aquellas palabras que se salían del corazón de tan ilustre veterano. Desde entonces datan las consideraciones de que son objeto los católicos ingleses, y desde entonces se les lleva á Misa todos los días festivos, sin armas, de gran uniforme y con su Manual que se les da á cada uno; este Manual ha sido impreso por el Gobierno y se titula *Libro Oficial*.

Contiene el referido Manual un capítulo titulado Consejo á los soldados cristianos, cuyo resumen dice así: «Soldados: vuestra profesión es considerada con justicia como una profesión noble y distinguida. Debéis proteger vuestro país en la hora de peligro, y proteger á los débiles injustamente atacados». Gustavo Adolfo tenía costumbre de repetir:

«Los mejores cristianos son los mejores soldados. Vuestros jefes os designarán cuáles sean los enemigos de fuera. Los de dentro vosotros mismos los conocéis; la impureza de bebidas, los respetos humanos, las blasfemias, etcétera.

Estas y otras atinadas reflexiones que contiene el precioso Manual, no estaría de más en todos los cuarteles.

(1) De *La Semana Católica*.

Pensamientos de Selgas

Si alguna vez oyes decir que no hay Dios y es posible que lo oigas, procura averiguar que interés puede tener el que lo dice en que no lo haya y después hablaremos.

¿Sabéis que es un tonto? Imaginaos un mulo son los ojos vendados, dando vueltas muy tranquilamente alrededor de una noria cuyo pozo no ha tenido nunca agua.

Hay una mentira muy antigua que los hombres conocen perfectamente, y es la que, sin embargo, creen siempre. Se llama *lisonja*.

Para no caer en la facilísima contingencia de ser s-nil, no hay más que un remedio, sencillito pero seguro. Consiste únicamente en ser humilde.

Las ciencias humanas son ciertamente una luz; pero es una luz que sirve sobre todo para que veamos la oscuridad que nos rodea.

Fábrica de paper "continuo,"

Especialitat en papers colats
per a la industria tapera

Joseph Frigola

Banyolas (Borgoña)

TALLER FOTOGRÁFIC

Tiratjes de tarjetes postals al bromuro y esmalt

RETRATS-AMPLIACIONS-REPRODUCCIONS Y MINIATURES

Francisco Xavier Mateu

BANYOLAS

Se fan tiratjes especials pera qui'ls desitji, en viant solsament els CLICHÉS.

AMPLIACIONS DE REGALO

De avui a fi de Maig prop-vinet, les de tamany natural per 25 pessetes se regalarán ab son elegant y artistic encuadrat y corresponent vidre.

CIRILO MASOLVER

PINTOR Y DORADOR

Coloació de papers pintats

Valls, 19.—BANYOLAS

XACOLATS

Torrent

CASA FUNDADA EN 1780

Puresa garantida.

Proveïdors de la Reial Casa.

Premiada en distintes Exposicions.

GLASSES ESPECIALS

per a colegis y comunitats religioses.

Especialitat en la fabricació de xacolats fins ab canyella y vainilla

DESPATX CENTRAL

Escribanías, 8.—Banyolas

LA VIOLETA

Establiment de nobles de totes classes

EBANISTERIA

— DE —

Josep Romans y Comp.^a

Carrer Major.—BANYOLAS

FÁBRICA DE CALS HIDRAULICA, GUIX Y CIMENT

— DE —

Vicens Laqué

Banyolas

Teixits y Merceria

DE

Viuda y Fill de J. Butiñá

Plaza Constitució, 3.—Banyolas

Tenda LA CONCEPCIÓ

Pintures, pince'ls, barnissos de totes menes

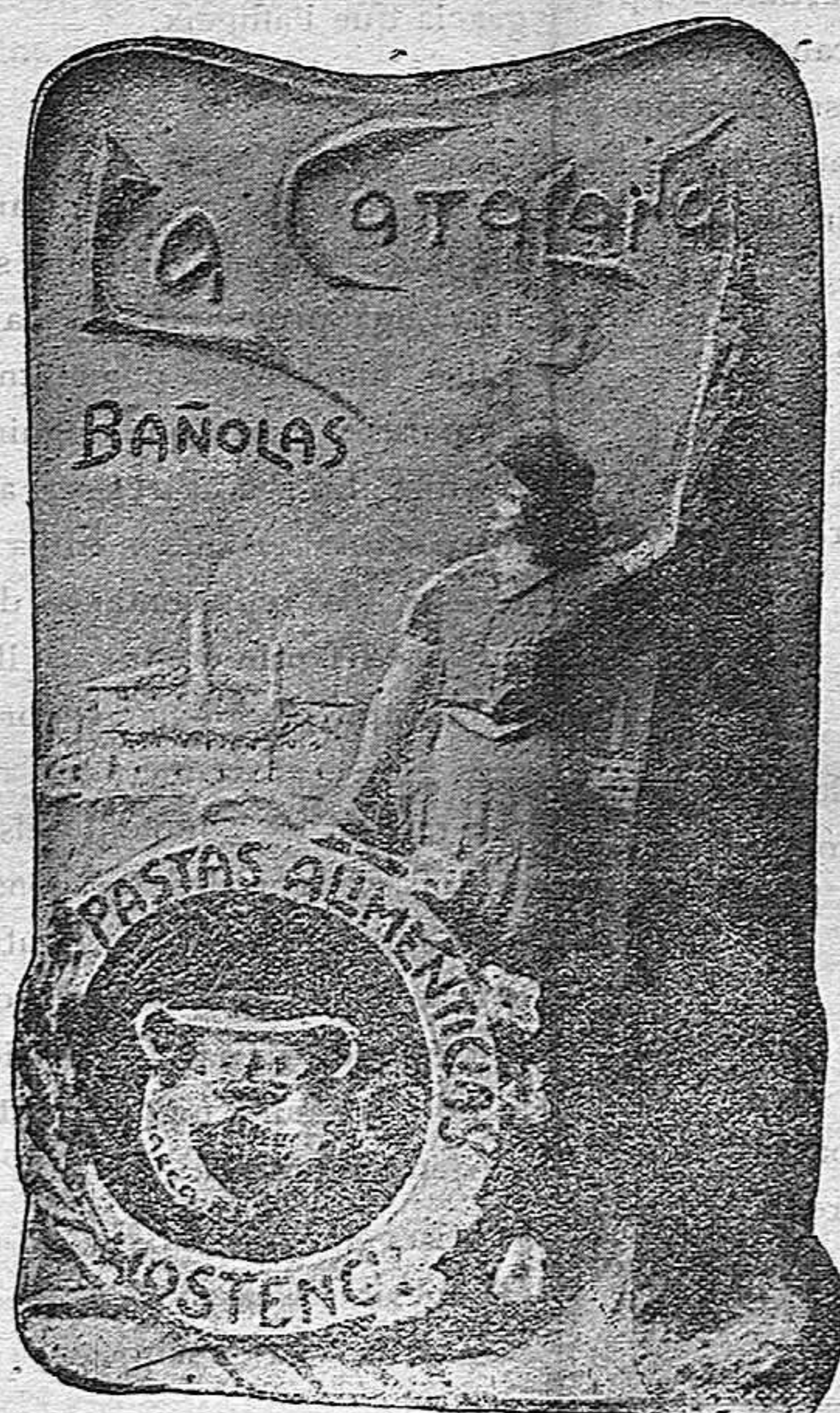
JOAN PUJOL

TURERS, 8.—BANYOLAS

Acreditada Fábrica

— DE —

PASTES PERA SOPA

Gran Fábrica de Chocolates

EL LAGO

— DE —

Lluís Tremoleda

CARRER DE GUIMERA.—BANYOLAS

Fábrica de Xacolata

DE

Dolores Torras

BANYOLAS

PELUQUERIA

DE

Jaume Geli Verdaguer

Carrer Major, 23 y Plaça de la Vila, 21

BANYOLAS

CICLISTES: Si voleu estar ben servits, en BICICLETES accesoris y tota mena de reparacions, dirigitvos al conegut ciclista

Joseph Figuls

Especialitat en pneumáticos.

«HEAGLE» HUTCHINSON.

— BANYOLAS —

SETMANARI DE BANYOLAS

PERIODICH SETMANAL D'ACCIÓ CATÓLICA

Redacció:—Plaça de la Constitució, 9

Preus de Suscripció: A Banyolas: 1 peseta, trimestre
A Fora: 1'25 " " "

Numero solt. 10 céntims.